

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio V. Coram quo superiore, & cujus auctoritate renunciatio
beneficiorum facienda est, & admittenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

admittunt, ut prax' docet, & videri potest in *Bulla Pii 5. quanta Ecclesia*, quæ legi potest apud *Quarantam in summa Bullarii V. beneficiorum resignationes*, ex quibus causis admittere possunt Episcopi resignationes, ita tamen, ut resignans Clericus aliunde habeat, quo vitam honestè sustentare possit, & cum expressa prohibitione, ne taliter resignata beneficia, suis, aut resignantis consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, conferant Episcopi; quæ tamen cautio, ad multas quidem fraudes cavendas utilis, in nostris partibus vix obligare videtur.

SECTIO V.

*Coram quo superiore, & cuius Auctoritate renuntiatio beneficiorum facienda est, & admit-
tenda.*

§. I.

An Clericus beneficiatus possit, propria Auctoritate sine consensu superioris, beneficium resignare?

Quod non possint Clerici beneficiati, pro suo arbitratu, beneficia, quæ Canonicè obtinuerunt, & quorum collatio, confirmatio, aut institutio illis jam facta fuit, dimittere sine Episcopi consensu, cuius Auctoritas admittentis resignationem intervenire debet, clarè patet ex *c. admonet 4. h. t.* ubi sub pœna excommunicationis hoc prohibetur, ut ne scilicet fiat aliquid in præjudicium superioris; & quamvis aliqui probabiliter

putent, hoc intelligi non debere de beneficio litigioso, quod in favorem colligantis cedere quis potest, cum in tali renuntiatione nullum videatur fieri superiori præjudicium, contrarium tamen etiam probabile est, cum prohibitio loquatur universaliter, & Ecclesiæ interfit, etiam hanc renuntiationem scire, & hinc etiam Clericus criminofus, qui quidem ipso facto beneficio suo excidit, si tamen titulum coloratum & putativum, ac possessionem beneficii retineat, debet coram superiore legitimo renunciare, non quidem titulum, & jus verum in beneficio, quod nullum amplius habet, sed titulum putativum, & possessionem; qui modus, ut in superioris manibus dimittatur beneficium, in eo casu etiam locum habet, quo per pacificam adeptionem secundi beneficii cum priore incompatibilis, prius ipso jure vacat, juxta *c. de multa de prebend.*

§. II

An renuntiatio beneficii facta, sine superioris Auctoritate, sit valida?

Coram Laico, quamvis Patronus ille sit, aut regiâ dignitate præfulgeat, facta renuntiatio irrita est *c. quod in duobus 8. h. t.* cum Laicus non sit legitimus in causa spirituali beneficiorum superior; & licet resignatio talis coram Laico facta, nulla sit, resignans tamen taliter suo beneficio, spoliandus esse dicitur (si iterum de manu Laica illud recepit) in pœnam scilicet attentatæ hujus renuntiationis coram Laico faciendæ, si tamen sponte, & non coactè resignationem hanc fecit: quod si tamen resignatio beneficii

beneficij coram Clerico, sive in manibus Clerici fiat, qui tamen legitimus Superior non est, in ordine ad admittendam resignationem, neque hujus admittendæ potestatem habet, valida quidem est talis renuntiatio, in præjudicium resignantis, qui beneficium taliter resignatum, repetere non potest; quo ad Ecclesiam tamen, seu Superiorem legitimum invalida est, ita ut in Superioris arbitrio sit, utrum taliter renuntiantem cogere velit ad retinendum beneficium resignatum, aut ad dimittendum juxta *Gloss. in relat. c. quod in dubiis V. in manum laicam*. Probabile tamen etiam est, quod resignans, sive in Clerici non Superioris sui manibus, sive in manibus Laici beneficium suum resignaverit, poenitere adhuc possit, & retinere suum beneficium, si nondum à legitimo Superiore resignatio admissa fuit, cum eum tantum privandum suo beneficio dicant jura, qui postquam in manibus Laici suum beneficium resignavit, ab eodem iterum, & ex manibus Laici, hoc beneficium recipit.

§. III.

Quinam habent potestatem admittendi renuntiationes beneficiorum, vel non?

Fieri ergo debet renuntiatio in manibus Superioris Ecclesiastici, prout sumitur ex *relat. c. quod in dubiis*, & quidem illius Superioris, ad quem pertinet, non tantum jus sive potestas conferendi beneficia, sive instituendi beneficiatos, sed etiam eosdem destituendi, seu deponendi, cum renuntiationis admissio habeat vim destitutionis; &

hinc, cui ex speciali privilegio, vel consuetudine præscripta, competit jus & potestas conferendi beneficia, non ideo etiam potest renuntiationes talium beneficiorum admittere, cum aliud sit destituere beneficium, aliud sit instituere; & quamvis hodierna praxis habeat, saltem circa simplicia beneficia, etiam Canonicatus, ut iidem Capitulares resignationes talium beneficiorum recipiant, si ad eos independentem ab Episcopo de jure ordinario conferre ea pertineat (in quem sensum etiam intelligi debent illi Auctores, qui generatim dicunt, coram illis resignationes beneficiorum faciendas, quorum est ea conferre) de curatis tamen, quorum institutio & destitutio ad Episcopum pertinet, hoc intelligi non debet.

Et hinc sequitur, quod omnia beneficia, qualiacunque illa sint, in tota Ecclesia, in quibusvis etiam ordinariis mensibus, resignari possint in manibus Pontificis, cui plena potestas in beneficiis competit; & quæ ab eo ordinariis data est circa hæc potestas, cumulative illis cum Pontifice, non privative competat. Imò sunt aliqua beneficia, quæ ratione suarum prærogatarum, exemptionum, privilegiorum &c. non nisi in curia Romana resignari possunt, uti sunt Cardinalatus, Patriarchatus, Primatus, Archiepiscopatus, & Episcopatus, item beneficia majora in Cathedralibus post Pontificatus, & Principales dignitates in Collegiatis, beneficia exempta, soli Summo Pontifici subiecta &c. Et quamvis etiam legati à latere eorum beneficiorum, quæ conferre possunt, resignationes recipere possunt, quia ob præ-

prærogativam honoris, majore etiam auctoritate pollent, nuntiis tamen Apostolicis, sive legatis missis, hæc resignationum recipiendarum potestas non competit, nisi speciali privilegio illis commissa sit. Possunt tamen etiam locorum ordinarii eorum beneficiorum in sua diœcesi existentium resignationes recipere, quæ sunt illorum jurisdictioni subiecta, nisi speciale quid sit, circa majora aliqua beneficia statutum: quam potestatem tamen, nec Archiepiscopus, extra casum visitationis, in toto suo Archiepiscopatu habet, cum extra casum visitationis, & appellationis nullam habeat in suorum suffraganeorum Diœcesibus; nec Vicarius Generalis, nisi specialiter hæc etiam potestas illi commissa sit; nec Capitulum Cathedrale, vivente Episcopo, respectu totius Diœcesis, sed tantum vacante sede, cum in hoc casu Episcopalis jurisdictio ad illud devolvatur.

§. IV.

*Quinam habent potestatem admit-
tendi renuntiationes beneficiorum
puras, seu simplices, aut
conditionales?*

Simplex seu pura beneficiorum renuntiatio etiam coram ordinariis locorum fieri potest, aut aliis, qui jus resignationes admittendi præscriperunt, nisi qualitas beneficii aliud jubeat; non autem, quæ in favorem certæ personæ fiunt, quæ tantum fieri possunt, in manibus Papæ, prout stylus & usus curiæ, ac recepta consuetudo docet, ad aver- tendum scilicet omne periculum, quod in tali conditionali resignatione facile in-

tervenire potest, & ut ne beneficium nondum vacans alteri conferatur, quod nemo facere potest, nisi solus Summus Pontifex; & quamvis resignans velle possit, ut certæ eisdem personæ beneficium hoc à se resignatum conferatur, aut renuntiationi suæ certum modum addere possit, obligare tamen non potest eum, qui talem resignationem admittit, ut hoc facere teneatur, cum facta coram ordinario resignatio simplex & pura sit, nullam admittens clausulam conditionis aut modi obligantis ad conferendum tale beneficium certæ personæ. Putant quidem aliqui factam resignationem, cum tali clausula obligante, ab Episcopo admitti posse, ita tamen, ut clausula talis rejiciatur & pro non adjecta habeatur; rectius tamen putant alii, quod neque hoc fieri possit, cum actus sub conditione aliqua factus, non possit secundum partem aliquam admitti, & secundum aliam partem non admitti, quod fieret in tali casu, sed debet vel totus admitti, vel totus rejici, ut ne, si dividatur, immutatus videatur. *L. Aurelius §. idem quaritur FF. de libertate legatâ.*

Simili modo resignatio conditionalis beneficii, cum reservatione certæ pensionis, sive hæc in pecunia, sive fructibus danda sit, aut cum reservatione ingressus, accessus, aut regressus fieri non potest, coram ordinario, sed tantum coram summo Pontifice, qui solus ex plenissima sua circa beneficia potestate pensionem beneficio imponere, & regressum, accessum, aut ingressum concedere potest, cui plenitudini non præjudicat *Trident.* regressus tales, aut ac-

cessus, prohibens *sess. 25. c. 7. de reformat.*

SECTIO VI.

*De modo, quo fieri debet,
vel potest renuntiatio bene-
ficiorum.*

§. I.

*Quæ requirantur ad legitimam
renuntiationem beneficii faciendam?*

1. **R** Equiritur, ut renuntiatio talis sit spontanea, & libera, non vi aut gravi metu extorta, aut dolo obtenta, quæ vel ipso jure irrita est (in casu scil. absolutæ violentiæ illatæ) vel per sententiam Judicis rescindenda est (in casu scil. quo gravi metu, aut dolo extorta est) prout sumitur ex *c. super hoc s. b. t. & ex c. accepta 3 de rescri. spoliat.*
2. Debet esse pura, nullâ scil. interveniente Simoniâ *c. cum pridem 4. & c. ult. de pact. c. ex parte 12. junctâ Gloss. V. omnino de offi. Jud. deleg.* ita ut ipso jure irrita sit, si Simonia intervenit, ut constat ex *extravag. 2. §. per electiones. de Simonia. inter communes*, etiam si juramento firmata sit.
3. Si beneficium patronatum resignetur, aut quod ad alterius collationem pertineat, requiritur hujus consensus, non quidem, quod ordinarium, qui putat ob utilitatem, aut necessitatem Ecclesiæ, renuntiationem hanc admittendam, urgere possit, ut non admittat, sed ut ab illis approbetur, quos talis renuntiatio tangit: & hinc putant aliqui sufficere, etiam si post admittam renuntiationem hæc illis significetur, ut notint alium sibi presentandum,

vel alii beneficium tale conferendum.
4. Ut fiat specificè, & expressis verbis, si sit expressa renuntiatio (cùm in dubio nemo præsumendus sit beneficia resignare, magnis expensis & laboribus fortassis quæ sita, & unde sustentari debet) & quidem juxta stylum, tam in quàm extra Romanam curiam fieri debet in scriptis (quamvis necessariò, & de jure communi hoc non requiratur) ad meliorem scil. renuntiationis probationem, supplicando illi, cujus est admittere resignationem, ut hanc admittere velit, ob causas in tali libello supplicii expressas.
5. Denique requiritur, ut præstetur consensus à resignante, vel personaliter per ipsum resignantem, vel per Procuratores eorum in Cancellaria vel Camera Apostolica, si renuntiatio eoràm Papa fiat, ut certior notitia habeatur de voluntate resignantis.

§. II.

*De renuntiationibus quibusdam
beneficiorum in specie, an sint Simo-
niacæ, nec ne?*

Certum est, quod Simoniam contra jus naturale, & divinum committat, qui beneficium suum resignat pro pecuniâ, aut aliâ temporali re, ex pacto vicissim accepta, prout sumitur ex *c. cum pridem 4. de pact.* cùm sit clara venditio rei spiritualis pro temporali: quod si verò res spiritualis pro resignatione beneficii ex pacto accipiat, non quidem juris divini Simonia committitur, sed juris positivi Ecclesiastici, hujusmodi pactiones omnes, tanquam Simoniacas, prohibentis *c. ult. de pact.*: neque tamen Simoniaca resignatio est, in favorem al-
terius